

УДК 336.14

Лановенко Маргаріта Євгеніївна

студентка

Національного університету фізичного виховання і спорту України

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СФЕРИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ УКРАЇНИ

***Анотація.** У статті розглядається тема державного фінансування фізичної культури та спорту України. Окреслено проблеми з якими стикається держава на шляху з фінансовим забезпеченням сфери фізичної культури і спорту.*

***Ключові слова:** бюджет, фізична культура, фінансування, спорт.*

Виклад основного матеріалу. Фізична культура та спорт в економічній галузі виступають як нематеріальна галузь народного господарства. Згідно з Законом України «Про фізичну культуру та спорт» фінансування розвитку фізичної культури і спорту здійснюється відповідно до цього Закону та інших нормативно-правових актів за рахунок коштів відповідно державного та місцевого бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством. Для розвитку фізичної культури і спорту використовуються позабюджетні кошти, зокрема від: (Абзац другий частини другої статті 47 виключено на підставі Закону N 77-VIII від 28.12.2014) підприємств, установ та організацій, об'єднань громадян, окремих осіб; фінансово-господарської діяльності закладів фізичної культури і спорту; користування правами інтелектуальної власності закладами фізичної культури і спорту, організаторами фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів; проведення державної спортивної

лотереї; інвестиційної діяльності у сфері фізичної культури і спорту. На розвиток фізичної культури і спорту підприємства, установи та організації спрямовують кошти у порядку, визначеному законодавством. Заклади фізичної культури і спорту звільняються від сплати земельного податку відповідно до закону. Держава може надавати податкові пільги для юридичних та фізичних осіб (резидентів та нерезидентів), що здійснюють благодійну діяльність у сфері фізичної культури і спорту в порядку, визначеному законодавством. У сільській місцевості витрати на утримання закладів фізичної культури і спорту, в тому числі дитячо-юнацьких спортивних шкіл, а також на проведення фізкультурно-спортивних заходів здійснюються відповідно до закону. Держава сприяє діяльності суб'єктів господарювання, що здійснюють інвестиційну діяльність у сфері фізичної культури і спорту в Україні [1]. За рахунок коштів місцевих бюджетів фінансуються видатки державних програм розвитку фізичної культури і спорту: утримання та навчально-тренувальна робота дитячо-юнацьких спортивних шкіл усіх типів (крім шкіл республіканського Автономної Республіки Крим і обласного значення), заходи з фізичної культури і спорту та фінансова підтримка організацій фізкультурно-спортивної спрямованості і спортивних споруд місцевого значення. Також з бюджету Автономної Республіки Крим та обласних бюджетів здійснюється видатки на державні програми з розвитку фізичної культури, спорту, фізкультурно-спортивної реабілітації інвалідів (центри республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення з фізичної культури і спорту інвалідів, дитячо-спортивної школи для інвалідів усіх типів; проведення заходів з фізично-спортивної реабілітації інвалідів, навчально-тренувальних зборів і змагань республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення з фізичної культури та спорту інвалідів) [2]. Аналіз літературних джерел свідчить, що деякі науковці здійснюють умовний розподіл системи фінансування діяльності галузі на чотири підсистеми, а саме: комітетська

підсистема – фінансування галузі фізичної культури і спорту з державного, місцевого бюджетів і коштів соціального страхування; громадсько-відомча підсистема – має змішаний характер фінансування, тобто кошти надходять як і з державного бюджету, так і з відомчих, громадських організацій і закладів; громадсько-комерційна підсистема здійснює фінансування фізичної культури і спорту через НОК України, національні спортивні федерації, спортивні клуби з видів спорту; комерційна підсистема – забезпечує фінансування фізкультурно-спортивної діяльності через організації, установи, підприємства різної форми власності, що займаються підприємницькою діяльністю [3, с. 86-88].

В умовах тотального дефіциту бюджетних коштів на державному та на місцевому рівнях поряд із здатністю органів управління акумулювати достатні обсяги фінансових ресурсів місцевих бюджетів на передній план виступає питання їх ефективного використання та одержання максимально можливого результату. Зазначене завдання ускладнене існуванням низки проблем об'єктивного та суб'єктивного характеру. Проблему ускладнюють і такі фактори:

- недооцінка суспільством ролі масової фізичної культури і спорту, недооцінка розміру бюджетних коштів, які щороку виділяються;
- обмежена інформованість суспільства в цій сфері;
- невідповідність матеріально-технічної бази для забезпечення фізкультурно-оздоровчої діяльності потребам населення за місцем проживання, роботи та в місцях масового відпочинку, не зважаючи на кошти, що виділяються;
- застаріла матеріально-технічна спортивна база: більшість спортивних споруд області потребують капітальних та поточних ремонтів. відсутність власної спортивної бази в деяких дитячо-юнацьких спортивних школах міста, не зважаючи на кошти, що виділяються;

- наявність проблеми підтверджує занедбаний стан практично всіх спортивних шкіл, споруд та інших об'єктів спортивної інфраструктури;
- недостатній рівень фінансового та матеріально-технічного забезпечення дитячо-юнацького і резервного спорту;
- недостатній рівень забезпечення спортивним інвентарем та обладнанням спортивних закладів та установ міста, не зважаючи на кошти, що виділяються;
- низький рівень престижності професій у сфері фізичної культури і спорту, матеріального заохочення працівників цієї сфери;
- проблема закріплення в області тренерських кадрів, провідних спортсменів та спеціалістів, створення належних житлово-побутових умов, забезпечення збірних команд області та окремих спортсменів сучасним інвентарем та обладнанням.

Серед викликів, що суттєво впливають на ефективність діяльності і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, слід відзначити поступовий відхід від політики, що трансліює рішення центрального органу виконавчої влади, до політики, що більшою мірою формується саме на місцевому та регіональному рівні, відповідає інтересам та прагненням місцевої громади. У свою чергу, це потребує активного залучення громадськості, громадських організацій, представників бізнес-середовища та ЗМІ до моніторингу та контролю за формуванням та реалізацією такої політики, зокрема в частині її фінансового забезпечення [4]. Обсяги фінансування галузі залежать визначальною мірою від державної політики щодо її розвитку, соціально-економічного становища держави, а також окремих територіально-адміністративних одиниць, бюджетного процесу. Зважаючи на те, що фінансування фізичної культури і спорту здійснюється переважно з державного та місцевих бюджетів, фондів підприємств та організацій, важливого значення набувають механізми державного врегулювання процесів складання, прогнозування, формування

видаткової частини бюджетів усіх рівнів по утриманню галузі [5]. Головними умовами для розвитку повинно стати стимулювання занять фізичною культурою, створення життєвих ситуацій за яких рухова діяльність стає внутрішньою органічною потребою, за якої усвідомлюється її значення та користь. А це означає, що держава повинна створити більше спортивних клубів, секцій, спортзалів, щоб молодь мала можливість всебічно розвиватися. Змінюючи нормативну базу, значну увагу потрібно приділити створенню програм розвитку фізичної культури та спорту, створити вигідні умови для заохочення меценатів, які б були зацікавлені у фінансуванні даної сфери, а також щоб держава змогла більше виділяти коштів з державного бюджету [6]. Отже, можна зробити висновок, що на даний момент Україна, як держава, шукає сприятливі умови для розвитку усіх галузей, особливо спортивної.

Література

1. Закон України «Про фізичну культуру і спорт»; Стаття 47 «Про фінансове забезпечення сфери фізичної культури і спорту»
2. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 р. / Відомості Верховної Ради. – 2010 р. – № 2456-VI.
3. Гадайчук Д. Л. Стан фінансового забезпечення сфери фізичної культури і спорту України та шляхи його вдосконалення / Д. Л. Гадайчук // Теорія і методика фіз. виховання і спорту. – 2002. – № 1. С. 86–88.
4. Громадська організація «Незалежна спілка спортсменів» аналітичне дослідження на тему «Доступність спорту кожному! Прозорість витрат бюджетних коштів на фізичну культуру та спорт» / Миколаїв, 2016.
5. Гасюк І. Л. Механізми фінансування галузі «Фізична культура і спорт», 2010.
6. «Фінансування фізичної культури та спорту: правовий аспект» / Науковий блог, національний університет Острозька академія, 2012.